

Олійник Я. В., канд. екон. наук, доцент
кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Реформування бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів, створення нової нормативної бази бухгалтерського обліку вимагає вирішення проблеми регламентації бух

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

впливу держави на систему бухгалтерського обліку. У світовій практиці виділяються дві моделі правового регулювання бухгалтерського обліку: державна регламентація та професійна регламентація.

Державна модель передбачає існування в країні законів, що регламентують бухгалтерський облік. Правові основи регулювання бухгалтерського обліку визначають кодекси законів, які закріплюють за певними державними органами відповідають за розробку та впровадження методологічного, методичного та організаційного забезпечення бухгалтерського обліку.

Професійна модель регламентації передбачає наявність у загальному законодавстві країн нормативних обмежень стосовно ведення бухгалтерського обліку. Нормативне забезпечення бухгалтерського обліку розробляється професійними організаціями бухгалтерів.

Як і в більшості колишніх радянських держав в Україні збереглась традиція державного керівництва бухгалтерським обліком. Проте модель керівництва з боку держави поступово замінюється на державне регулювання.

Найвищою ланкою нормативно-правової регламентації є Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Крім Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», окремі аспекти бухгалтерського обліку регулюються Конституцією та законами України, а також указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України.

Метою державного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні наголошується створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів; удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Функція регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності покладена на Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Тобто державна регламентація бухгалтерського обліку в Україні спрямована лише на створення (затвердження) нормативної бази. Під нормативними актами розуміються національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

В Законі зазначено, що при Міністерстві фінансів України діє як дорадчий орган Методологічна рада з бухгалтерського обліку, метою діяльності якої: організація розробки та розгляду проектів національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; удосконалення організаційних форм і методів бухгалтерського обліку в Україні; методологічне забезпечення впровадження сучасної технології збору та обробки обліково-економічної інформації; розробка рекомендацій щодо вдосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації бухгалтерів.

Порівняння функцій виконавчого органу (Міністерства фінансів України) та дорадчого органу (Методологічної ради з бухгалтерського обліку) дає можливість зробити висновок, що повноваження останнього значно ширші та більше відповідають функціям виконавчого.

Ще одним проблемним аспектом нормативної регламентації бухгалтерського обліку є відсутність у тексті Закону виконавців, відповідальних за розробку національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Визначено орган, що затверджує — Міністерство фінансів України, а організовує розробку та розглядає проекти національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку Методологічна рада з бухгалтерського обліку. В Програмі реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів відповідальними виконавцями за розробку національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку визначені Міністерство фінансів України, Державна податкова

адміністрація та Держкомстат. Проте фактично розробкою національних стандартів займається лише Міністерство фінансів.

Така невизначеність правових актів вимагає скорішого вирішення для виконання головного завдання нормативного регулювання бухгалтерського обліку — створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів, удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Література

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями)// zakon.rada.gov.ua.

2. Положення про Міністерство фінансів України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. № 1837 // www.minfin.gov.ua/

3. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706// zakon.rada.gov.ua

Осмятченко В. О., канд. екон. наук, докторант,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК МОДЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Прийняття Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. та положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) стало найзначнішою подією у розвитку теорії, методології й практики вітчизняного бухгалтерського обліку, викликало численні відгуки та ініціювало її зацікавлене обговорення в середовищі вчених і практиків — користувачів методологічної й методичної бази інформації про бухгалтерський облік.

Разом із позитивною оцінкою Закону та П(С)БО, які декларують визнання у вітчизняному обліку міжнародних стандартів, норм і принципів бухгалтерського обліку, деякі автори висловлюють, і абсолютно справедливо, зауваження, наприклад, з приводу відсутності в них сучасного визначення того, що власне слід розуміти сьогодні під бухгалтерським обліком.